

PREDSTAVLJANJE INTERRIS PROJEKTA-DEO KOJI SE ODNOSI NA VOJVODINU (SRBIJA)

Dr Mirjana Kranjac
ekspert Informativnog centra za poslovnu
standardizaciju i sertifikaciju Novi Sad

The project is co-financed by the European Union through the
Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Strategija privrednog razvoja Srbije (2007)

- 1) Tranzicija i prilagođavanje privrede
(dominacija sirovina i poluproizvoda, niska
cena radne snage)
- 2) Promene u okruženju
(iz masovne proizvodnje ka znanju,
dominantno visokotehnološkoj proizvodnji i
primeni ICT)
- 3) Nova uloga države (decentralizacija,
regionalizacija i globalizacija)

STRATEŠKA DOKUMENTA VOJVODINE U OBLASTI PRIVREDE I NAUKE

- 1) Program privrednog razvoja AP
Vojvodine (2006)
- 2) Marketing strategija razvoja turizma
Vojvodine-projekat (2009)
- 3) Strategija uspostavljanja i razvoja
klastera u Vojvodini (draft dokumenat)
- 4) Osnovni pravci tehnološkog razvoja AP
Vojvodine (2007)

Program privrednog razvoja APV

- 1.Fond za osnivanje poslovnih inkubatora
- 2.Fond za podršku investicijama
- 3.Projekat ener. efikasnosti
- 4.Integralna kvvlifikaciona šema
- 5.Podrška transferu novih tehnologija
- 6.Šema poslovne standardizacije i sertifikacije
- 7.Fond za promociju izvoza polj. pr.
- 8.Fond za podršku izvozu
- 9.E-Vojvodina
- 10.Vodosnabdevanje
- 11.Projekat razvoja nautičkog turizma
- 12.Centar za strateška ekoomska istraživanja

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Osnovni pravci tehnološkog razvoja AP Vojvodine

- 1) Računarstvo, komunikacije i automatizovani sistemi
- 2) Biotehnologija i proizvodnja hrane
- 3) Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije
- 4) Ekologija i hemijsko inženjerstvo
- 5) Nove tehnologije u medicini i farmaciji
- 6) Nuklearne tehnologije i novi materijali

Postavke TT razvoja

1) naučnotehnološki parkovi

2) poslovni inkubatori

3) inovacioni centri

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

BAZA RAZVOJA SVETSKE EKONOMIJE

INVENTIVNOST-INOVATIVNOST

Na bazi znanja!

Po ovom ce se razlikovati uspesni
predvodnici i zaostali sledbenici.

The project is co-financed by the European Union through the
Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Inovacioni kapacitet Vojvodine

Nema merenja indikatora po EU stadardima,
osim:

- apsorbcionog kapaciteta (preuzimanje novog znanja i tehnologija) i
- IR sposobnosti (generisanje znanja)

APV na dnu lestvice

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Važno:

Proširiti pojam inovativnosti sa SAMO R&D koji dovodi do novog proizvoda ili koncepta, na:

NOVU POLITIKU: poboljšanja proizvoda, nove menadžerske tehnike, nove tržišne segmente, nove marketing tehnike, male nove pomake

-Uskladiti interes regiona sa interesima stakeholdera

-Uklopiti strategiju u regionalnu ekonomiju, tj, postojeća strateška dokumenta

Korisne strane INTERRIS projekta su sledeće:

- Strateška priprema za pristupanje Srbije EU;
- Mogućnost da se postigne ekonomski rast;
- Početak prekogranične saradnje u oblasti istraživanja i razvoja;
- Ispitivanje mogućnosti za višestruku saradnju;

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Korisne strane projekta su sledeće:

- Proširenje palete inovacionih usluga organizacija koje podržavaju inovacije;
- Povećanje posvećenosti zainteresovanih strana prema inovacijama;
- Definisanje operativnih prioriteta u nacionalnom planiranju resursa;
- Definisanje mogućnosti za velike prekogranične projekte;

Metodološke faze projekta:

1. Učenje metodologije za izradu regionalne inovacione strategije od mađarskog partnera;
2. Organizovanje obuka;
3. Razrada zajedničkog upitnika;
4. Uzorkovanje zasnovano na 100-100 upitniku;

Metodološke faze projekta:

5. Osnivanje zajedničke baze podataka za učesnike u inovacionoj delatnosti;
6. Statistička analiza upitnika i donošenje primerenih zaključaka;
7. Prikupljanje sekundarnih podataka;
8. Razrada regionalnih i međuregionalnih strategija u prekograničnom regionu.

Ne postoji strategija razvoja
inovacija Vojvodine.
Nema regionalnog,
prekograničnog pristupa
problemu.

The project is co-financed by the European Union through the
Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Sličnost koja briše granice:

- kultura
- zajednička istorija
- klima
- reljef
- geografski položaj
- demografija
- pripadnost istoj Evroregiji DKMT
- ekonomska kriza

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Uzeti u obzir specifičnosti:

-resursi

-razvijenost MSP

-razvijenost inovativne aktivnosti

-nivo saradnje između R&D institucija,
biznisa i donosioca političkih odluka

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Koraci:

- identifikovanje sadržaja RIS
  - mapiranje stvarnosti regije
  - razumeti pozicioniranje regije u međunarodnom kontekstu
  - konsenzusom aktera analizirati rezultate i dati zaključke
- Akteri: javna administracija, industrija, istraživačke ustanove
- 1.SWOT analiza inovacionog stanja, mogućnosti i potreba Vojvodine
  - 2.SWOT analiza prekogranične inovativne mogućnosti i aktivnosti

Iz rezultata uraditi SWOT:

Snaga: resursi za poboljšanj inov. sistema

Slabost: Defekti zbog kojih se ne poboljšava
in.

Prilike: najbolja rešenja u okruženju

Izazovi: loša situacija u regionu koja može da
šteti RISu

Razvoj scenarija RIS

- 1) Razumljivi za glavne aktere
- 2) Vizija i jasan put ka njoj
- 3) Jedinstvena, prema regiji
- 4) Realna, ne preambiciozna
- 5) Odakle krećemo, šta su prioriteti, kako postići promene

Dati: Rezultate, akcije i potrebne resurse

Scenariji:

- Posebne strategije po sektorima
- Posebne strategije po regionima
- Jedinstvena strategija

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Ciljne grupe:

1. Korisnici inovacionih usluga
2. Davaoci inovacionih usluga

Baza podataka:

1000 potencijalnih ispitanika.
Očekuje se odziv od 20 do 30%

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

1. Korisnici inovacionih usluga:

- preduzetnici
- MSP
- velike kompanije
- lokalne samouprave
- nevladine organizacije

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Velike kompanije:

- najveći su inovatori
- promovišu inovativnost u MSP
- uvode nove tehnologije
- imaju dobar pregled poslovanja regije

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Segmentiranje kompanija

- geografska rasprostranjenost
- razne veličine
- iz strateških sektora (dublja analiza)
- iz svih sektora (jednostavnija analiza)
- prema tehnološkoj orijentaciji (vođe, tehnološki sledbenici ili indiferentni)
- ekonomski najjači sektori
- najosetljiviji na nove tehnologije
- sa najvećim potencijalom za rast

Analiza zahteva za inovat. aktivnostima (need analysis):

- razumeti potrebe i kapacitete kompanija
- faktore koji motivišu kompaniju za inov.
- prepreke inov. aktivnostima
- saradnju sa kompanijama koje daju podršku in.
- analizu uspeha in. procesa
- identifikovati in. mogućnosti

2.Davaoci inovacionih usluga:

2.a) imaju inovativnu kompetentnost:

- Univerziteti, fakulteti
- Instituti, istraživački centri
- Laboratorije

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

2.b) pomažu rasejanje inovativnosti:

- Privredne komore
- Inovacioni centri
- Tehnološki parkovi
- Poslovni inkubatori
- Klasteri
- Konsalting agencije
- Velike firme
- Trening provajderi

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Analiza ponude inovat. usluga (supply analysis):

- razumeti ciljna tržišta
- razmotriti inpute (fin, ljudi, oprema) koje koriste
- razmotriti outpute (rezultate)
- korisnost servisa kompanijama
- postignuće u inov. delatnosti regiona
- koliko su komplementarne usluge ili konkurentne

Osnovni akteri: PREDUZETNICI

- Povećati svest o inovacijama
- Razumeti njihove potrebe
- Dobiti njihovo mišljenje
- Uključiti ih u pravljenje strategije

Metodologija ispitivanja:

1. On line upitnik
2. E-mail upitnik
3. Intervju: velike kompanije

Prethodno se šalje email sa obaveštenjem o projektu i definicijom osnovnih pojmova. Telefonski se proverava dobijanje emaila i stanje odgovora uz potrebna objašnjenja.

Cilj metodologije ispitivanja:

Uključiti što više ispitanika i donosioca političkih odluka u kreiranje upitnika putem:

- Radionica
- Okruglih stolova

Korišćenje:

Brainstorminga, Intervjua eksperata, Delphi metodologije

Opšti ciljevi Strategije:

- Svest o neophodnom podizanju nivoa inovativnosti
- Ukazivanje na regionalni (prekogranični) potencijal inovativne delatnosti
  - Neophodnost stalne edukacije iz područja inovativnosti
- Saznanje da se inovativnost može učiti, a njen nivo svesno podizati
- Uticao na političku svest o značaju inovacija

Posebni ciljevi:

- Uvođenje inovativnog obrazovanja od najranijeg doba
- Značaj prekograničnih distribuiranih inovacionih centara
- Značaj prekograničnih distribuiranih laboratorija
- Značaj zajedničkog istraživanja i razvoja novih proizvoda
- Značaj zajedničkih sertifikovanja i standardizovanja proizvoda i procesa
- Uvodjenje pracenje indikatora inovativnosti po EU standardima
- Izvori finansiranja

Potencijalni izvori finansiranja:

- Regionalni venture capital fondovi
- Regionalni hedge fondovi
- Evropski fondovi
- Regionalne berze inovativnih projekata

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Razlog:

- Povećanje konkurentnosti regije
- Mogućnost zajedničkog razvoja novih proizvoda i usluga
- Podrška MSP u obe regije
- Veće zapošljavanje
- Zaustavljanje odliva mladih školovanih ljudi (brain drain)
- Velike uštede
- Jači ljudski potencijal

Kako?

Strategija mora:

- biti rezultat konsenzusa svih zainteresovanih strana
- biti prihvaćena i usvojena od strane donosioca političkih odluka (Vlade AP Vojvodine)
- vidljiva u toku realizacije
- da dosegne sve zainteresovane

Kako?

- da iz nje sledi akcioni plan
- da ima monitoring implementacije
- da se stalno inovira
- da u sve to bude uključeno što više regionalnih aktera, jer će je samo tako oni svi podržati

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

Komunikacioni plan (vidljivost) Strategije

- zajedničke konferencije na početku i kraju projekta
- zajedničke prekogranične radionice
- članci u novinama
- radio i TV emisije
- brošure i flajeri

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

HVALA!

The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme

